

Informacja dot. dokarmiania ptaków wodnych w miastach

W okresie zimowo-wiosennym w wielu miastach województwa śląskiego zaobserwować można licznie zimujące ptaki wodne, które korzystając z tzw. „miejskiej wyspy ciepłej” wybierają niezamarzające zbiorniki wodne jako miejsca swojego żerowania.

Jednym z gatunków pozostających na zimę w naszym kraju jest łabędź niemy, powszechnie podziwiany i uważany za symbol wierności. Łabędzie były kiedyś bardzo rzadkimi ptakami, na które chętnie polowano. Od kiedy ptaki te zostały objęte ochroną, ich liczebność stopniowo wzrasta i często obserwuje się je w dużych miastach, a ich skupiska mogą liczyć nawet do kilkuset osobników.

Łabędź niemy objęty jest ścisłą ochroną gatunkową na podstawie art. 49 ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z 28 września 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004 Nr 220, poz. 2237). Jest to ptak wędrowny, jednak od kilku dekad wykazuje tendencje synantropizacji i coraz częściej spotyka się osobniki pozostające u nas przez cały rok. Przyczyną zimowania tego gatunku w Polsce są coraz częściej występujące łagodne zimy oraz dokarmianie przez ludzi. Utrata lęku przed człowiekiem doprowadziła do tego, że ptaki te mogą gniazdować nawet w bezpośrednim otoczeniu człowieka. Zimowanie w miastach przynosi ptakom wiele korzyści, ale pociąga za sobą również wiele niebezpieczeństw. Dokarmianie łabędzi w okresie wiosenno-jesiennym powoduje utratę instynktu wędrówki, co ma szczególne znaczenie jesienią, kiedy gromadzące się przed odlotem w większe grupy ptaki po dłuższym dokarmianiu decydują się pozostać przy stałym źródle pokarmu. Zimą zaskoczone nagłymi mrozami (kiedy mniej jest spacerujących i maleją możliwości na zdobycie pokarmu) skazane są na śmierć, zamarzając w lodzie.

Łabędzie są roślinożercami, a ich naturalną dietą jest roślinność podwodna. Zimujące i karmione przez kilka miesięcy łabędzie żywią się głównie chlebem przynoszonym przez ludzi. Czasami zeschnięty i spleśniały chleb oraz paluszki i chipsy mogą prowadzić do chorób układu pokarmowego i śmierci ptaków. Dokarmiając łabędzie, niejako zapraszamy je do miasta, tym samym do pewnego stopnia udomawiając je. Odpowiedni wydaje się cytat Antoine'a de Saint-Exupery „na zawsze ponosisz odpowiedzialność za to co oswoiłeś”.

Realizacja ochrony tych zwierząt zgodnie z przepisami prawa, uwarunkowana jest zatem podejmowaniem czynności zmierzających do umożliwienia im samodzielnego zdobywania pokarmu i zachowania instynktu do odlotu jesienią.

Jak dokarmiać:

- Łabędzie, kaczki i gęsi to ptaki roślinożerne i należy umożliwić im samodzielne zdobywanie pokarmu. Jedynie w wyjątkowych sytuacjach można dokarmiać je drobno pokrojonymi surowymi lub gotowanymi (bez soli) warzywami, otrębami, ziarnami kukurydzy, natomiast chleb powinien stanowić wyłącznie uzupełnienie pokarmu (zawiera sól i substancje ulepszające).
- Dokarmianie ptaków wodnych należy prowadzić jedynie zimą w okresie dużych mrozów gdy zamrznięta jest większość zbiorników wodnych i gdy zalega gruba pokrywa śnieżna (nie należy dokarmiać w okresie od wiosny do jesieni oraz zimą, gdy nie ma dużych mrozów).
- Wybierając miejsca dokarmiania należy pamiętać, aby były one położone poza terenami narażonymi na niebezpieczeństwo spotkania z psami albo kotami oraz z dala od dróg i chodników.
- Pokarm należy podawać w taki sposób, aby nie miał on kontaktu z wodą (np. na brzegu stawu). Mokry pokarm może ulec zamarznięciu, spleśnieniu i zakwaszeniu.
- Należy wrzucać małe ilości pokarmu, które zostaną na bieżąco zjedzone przez ptaki.